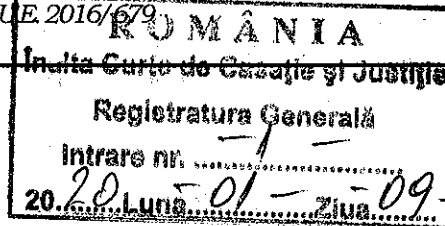




ROMÂNIA  
CURTEA DE APEL CLUJ  
CABINETUL PREȘEDINTELUI  
Cluj-Napoca, P-ța Ștefan cel Mare, nr. 1,  
Telefon 0264.593.865, fax. 0264.592.322  
email: [curtecl@just.ro](mailto:curtecl@just.ro), [ca-cluj-reg@just.ro](mailto:ca-cluj-reg@just.ro)  
Prezentul document este supus reglementărilor aflate sub incidența  
Regulamentului UE 2016/679

Nr. 7859/23.12.2019



Către

**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE**  
**Doamnei judecător CORINA-ALINA CORBU**  
**PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE**

*Stimată Doamnă Președinte,*

În conformitate cu dispozițiile art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, vă transmitem alăturat Hotărârea nr. 128/23.12.2019, elaborată de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, prin care s-a hotărât sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a se pronunța asupra unei probleme de drept care generează jurisprudență neunitară, respectiv aceea a stabilirii dacă în noțiunea de probe noi ce pot fi propuse și încuviințate în faza apelului se includ doar probele propuse în fața primei instanțe prin cererea de chemare în judecată sau întâmpinare și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din dispozițiile art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, sau și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe sau au fost propuse tardiv iar prima instanță de fond a constatat decăderea.

În susținerea acestei solicitări au fost invocate dispozițiile art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, arătându-se că, în urma analizării jurisprudenței existente la nivelul curților de apel din țară, s-a constatat faptul că instanțele nu au un punct de vedere unitar, fiind conturate mai multe opinii.

**I). Într-o primă opinie,** în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, dar

și probele care nu au fost propuse în fața primei instanțe ci sunt enunțate pentru prima dată prin cererea de apel sau prin întâmpinarea la apel. Cu atât mai mult ar fi admisibile și probele propuse tardiv și pentru care prima instanță de fond a constatat decăderea.

S-a argumentat că această soluție este impusă cu precădere de dispozițiile art. 476, art. 478 alin. 2 și art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă, fără a i se putea opune prevederile art. 254 alin. (2) C. proc. civ.

În sprijinul acestei opinii s-a considerat că pot fi invocate trei argumente de text. În primul rând prevederile art. 470 alin. 4 Cod procedură civilă, potrivit cărora când dovezile propuse sunt martori și înscrisuri *nearătate la prima instanță*, se vor aplica corespunzător dispozițiile art. 194 lit. e C.p.c., apoi dispozițiile art. 476 alin. 2 Cpc potrivit cărora „În cazul în care apelul nu se motivează ori motivarea apelului sau întâmpinarea nu cuprinde motive, mijloace de apărare sau *dovezi noi*, instanța de apel se va pronunța, în fond, numai pe baza celor invocate la prima instanță”. Nu în ultimul rând, pot fi invocate și dispozițiile art. 478 alin. 2 C.p.c., conform cărora părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât cele invocate la prima instanță sau *arătate în motivarea apelului sau în întâmpinare*. Enumerarea are un caracter alternativ, iar concluzia care se impune este aceea că este posibilă propunerea prin apel sau întâmpinarea la apel a unor probe neinvocate în fața primei instanțe, fără vreo limitare.

De asemenea, legea procesual civilă nu impune *de plano* ca partea să se folosească în apel numai de probele pe care le-a propus la prima instanță, dimpotrivă, chiar textele art. 470 alin. 4 și respectiv art. 478 alin. 2 din Codul de procedură civilă permit propunerea de probe noi în apel.

În ceea ce privește sancțiunea decăderii impuse de dispozițiile art. 254 alin. 2, art. 185 alin. 1 și art. 208 alin. 2 Cod procedură civilă care fac vorbire despre faptul că probele care nu au fost solicitate în condițiile alin. 1, nu vor mai putea fi solicitate în cursul procesului (operând decăderea), se poate contraargumenta cu succes în sensul că sunt norme de generală aplicare pentru procesul civil, aplicabile cu excepția situațiilor în care ar exista norme speciale. Or, dispozițiile art. 478 alin. 2 C.p.c. reprezintă exact o astfel de normă cu caracter

special care permite administrarea de probe noi în apel, cu înlăturarea sancțiunii decăderii care a survenit în fața primei instanțe.

În fine, din punct de vedere istoric și teleologic, reformularea art. 254 alin. 1 Cod procedură civilă („nu mai pot fi cerute în cursul procesului”) față de fostul art. 138 din vechiul C.pr.civ. de la 1865 („nu mai pot fi cerute în cursul instanței”) pare mai degrabă o actualizare terminologică decât de o schimbare a filosofiei reglementării, care ar fi trebuit să fie evidențiată atât în motivarea proiectului Noului Cod, dar și (mai ales) în textele de la apel, ceea ce nu s-a întâmplat; dimpotrivă, acestea au rămas nemodificate în esența lor.

Concluzia se impune și din perspectiva caracterului devolutiv al căii de atac care presupune o rejudecare și reapreciere a tuturor aspectelor relevante pentru soluționarea cauzei de către instanța de apel, considerată a fi a doua instanță de fond. Majoritatea doctrinei acceptă această interpretare.

Pe de altă parte, în condițiile în care sunt admisibile probe propuse pentru prima dată în faza de apel, sunt cu atât mai mult admisibile probele propuse și în faza primei instanțe dar cu nerespectarea condițiilor procedurale și cu privire la care prima instanță a pronunțat decăderea sau le-a respins pentru vreun alt motiv.

**II). În sens contrar** a fost exprimată cea de-a doua opinie, potrivit căreia, în apel nu pot fi propuse în principiu orice probe noi, ci doar cele care nu au putut fi propuse în fața primei instanțe, cele care au fost respinse de către prima instanță sau asupra cărora aceasta a omis să se pronunțe.

În argumentare, s-a arătat că se impun a fi avute în vedere prevederile art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă care fac vorbire despre faptul că probele care nu au fost solicitate în condițiile alineatului 1 (prin cererea de chemare în judecată și prin întâmpinare) *nu vor mai fi cerute și încuviințate în cursul procesului*, cu excepțiile prevăzute de lege. Nesolicitarea dovezilor în termenele prevăzute de lege atrage decăderea, conform prevederilor art. 185 alin. 1 și art. 208 alin. 2 Cod procedură civilă, care operează de drept.

Propunerea oricăror probe noi prin apelul declarat, de către partea care a omis să le propună în fața primei instanțe în condițiile procedurale, ar lipsi de orice efect decăderea care a operat deja, fără să existe o prevedere legală care să autorizeze înlăturarea efectelor decăderii.

De asemenea, nu poate fi ignorat nici faptul că obiectul căii de atac declarate îl constituie hotărârea pronunțată de prima instanță, a cărei legalitate și temeinicie poate fi examinată prin raportare la materialul probator pe care aceasta l-a analizat, nu și prin prisma unor probe pe care prima instanță nu le-a putut administra întrucât nu au fost propuse în termenele legale. În cazul în care s-ar împărtăși opinia contrară, instanța de control judiciar ar face o judecată de primă instanță, cu ignorarea specificului judecătii într-o cale de atac, și nu o evocare a fondului.

S-a făcut într-un caz nuanțarea că probe noi precum înscrisurile ar fi admisibile căci ele nu duc la întârzierea judecătii.

*S-a arătat că problema de drept supusă atenției este de foarte mare importanță practică, concretizează caracterul devolutiv al apelului și limitele acestuia, iar soluția care va fi pronunțată în vederea unificării practicii va produce consecințe directe asupra principiului egalității de arme în procesul civil, principiu care are ca și element esențial posibilitatea tuturor părților de a solicita și administra probe utile, pertinente și concludente în fața instanțelor de fond pentru dovedirea celor susținute în dovedirea cererii de chemare în judecată sau în apărare. În consecință, problema procedurală analizată este în strânsă legătură cu limitele procesului echitabil, așa cum sunt trasate în foarte bogata jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în aplicarea dispozițiilor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.*

*Pe de altă parte, identificarea practicii judiciare prin care instanțele aplică textele analizate este dificilă, deoarece pronunțarea instanțelor de apel cu privire la admisibilitatea probelor solicitate pentru prima dată în calea de atac se realizează prin încheiere de ședință, nu prin decizia de soluționare a apelului.*

*Din această perspectivă, trebuie interpretate și aplicate și dispozițiile art. 515 Cod procedură civilă, text procedural potrivit căruia „ Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecătii au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii”. Problema de procedură civilă analizată este aplicată prin încheierile de ședință prin care instanța dispune cu privire la probele solicitate de către părți prin apel, apel incident sau întâmpinarea la apel. Rezultă astfel că instanța își exprimă de cele mai multe ori un punct de vedere cu privire la*

problema de drept analizată și aplică textele de lege care au generat practica neunitară anterior soluționării definitive a dosarului.

Cu toate acestea, au fost identificate nu numai încheieri de ședință, ci chiar **și suficiente decizii definitive** prin care chestiunea procedurală care a generat practică neunitară a fost analizată și soluționată în mod diferit. În consecință, sunt respectate toate exigențele de admisibilitate ale instituției recursului în interesul legii, așa cum sunt reglementate de dispozițiile art. 515 Cod procedură civilă.

Au fost enunțate, cu titlul de exemplu, cele mai relevante și bine argumentate decizii cu caracter definitiv, dintre cele identificate, respectiv:

A) În sensul primei opinii, al admisibilității probelor noi în apel: decizia civilă nr. 634/28.06.2016 pronunțată în dosar numărul 1019/1285/2014\*\* al Curții de Apel Cluj; decizia civilă nr. 527/24.10.2019 pronunțată în dosar numărul 17811/211/2016 al Curții de Apel Cluj; decizia civilă nr. 1098A/29.11.2017 pronunțată în dosar numărul 10049/3/2016 al Curții de Apel București;

B) În sensul celei de a doua opinii, cea a inadmisibilității probelor noi în apel: Decizia civilă nr. 1225/A/2018 pronunțată în dosarul 1460/242/2017 al Tribunalului Specializat Cluj; Decizia civilă nr. 878/7.10.2019, pronunțată în dosarul 20208/3/2018 aflat pe rolul Curții de Apel București; Decizia civilă nr. 337/A/25.09.2015 pronunțată în dosar 16919/302/2014 al Tribunalului București, secția a V-a civilă; Decizia civilă nr. 1098/28.03.2018 pronunțată în dosar nr. 3468/303/2016 al Tribunalului București, secția a V-a civilă; Decizia civilă nr. 328/28.05.2019 pronunțată în dosarul nr. 10202/99/2017 al Curții de Apel Iași în care se consemnează că probele noi în apel sunt admisibile doar condiționat de incidența ipotezei reglementate de art. 254 alin. 2 punctul 4 C.p.c. (dacă administrarea probei nu pricinuieste amânarea judecării, per a contrario, în toate celelalte ipoteze ar fi inadmisibile).

Totodată, s-a solicitat Colegiului de conducere să observe că cerera de adoptare a unei decizii de unificare a practicii în procedura recursului în interesul legii este admisibilă, din perspectiva faptului că se face dovada că problema de drept care formează obiectul judecării a fost soluționată în mod diferit, soluțiile identificate aparținând unor instanțe diferite (anexa cererii). În acest sens, s-a învederat că o parte dintre instanțele din țară au comunicat puncte de vedere, care reflectă aceste orientări jurisprudențiale, sintetizate în cele ce preced:

**I). Prima opinie este însușită la nivelul instanțelor din raza teritorială a Curții de Apel Oradea, Curții de Apel Târgu Mureș, Curții de Apel Pitești, Curții de Apel Ploiești, Curții de Apel Suceava, Curții de Apel Iași, Curții de Apel Constanța, Curții de Apel Timișoara, și majoritar, la nivelul Curții de Apel Craiova, Curții de Apel Alba Iulia, Curții de Apel Brașov, Curții de Apel București, Curții de Apel Galați și Curții de Apel Bacău, astfel:**

#### **1. CURTEA DE APEL ORADEA**

Opinia judecătorilor secțiilor civile din cadrul **Curții de Apel Oradea** și **Tribunalului Bihor**, precum și ai **Secției a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Satu Mare** este în sensul celei exprimată la punctul I, fiind invocat principiul efectului devolutiv al apelului și cel al rolului judecătorului în aflarea adevărului ( art.478 alin.2 teza finală și art.22 din Codul de procedură civilă).

#### **2. CURTEA DE APEL TÂRGU MUREȘ**

Cu privire la chestiunea de drept menționată, la nivelul instanțelor din raza de competență a Curții de Apel Târgu Mureș este împărtășită prima opinie, având în vedere următoarele argumente:

În primul rând, această variantă de interpretare rezultă în mod expres din cuprinsul art. 478 alin. 2 C. proc. civ. care face referire la dovezile ce pot fi folosite de părți înaintea instanței de apel, enumerând în mod alternativ: cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare; este evident că alegerea terminologiei juridice folosite de către legiuitor nu este una întâmplătoare, acesta făcând o distincție clară între etapa de judecată a primei instanțe și cea a apelului, nelimitând părțile la posibilitatea de a folosi doar dovezile invocate în primă instanță.

În al doilea rând, art. 479 alin 2 C. proc. civ. statuează cât se poate de clar că instanța de apel, exercitându-și atributele de jurisdicție poate fie reface sau completa probele din primă instanță, cât și administra probe noi în apel, câtă vreme au fost propuse potrivit regulilor de la 478 alin. 2 C. proc. civ. (prin cererea de apel sau întâmpinare).

Limitările aduse de dispozițiile art. 254 C. proc. civ. nu sunt de natură să conducă la o altă concluzie, câtă vreme regulile privind judecata în primă instanță se aplică în apel în măsura compatibilității conform art. 479 C. proc. civ. or, sub

aspectul propunerii probațiunii în apel există reguli specifice și anume cele prevăzute de art. 478 alin. 2 C. proc. civ., ca atare, art. 254 C. proc. civ. se aplică exclusiv la judecata în primă instanță și consacră aplicarea sancțiunii decăderii din administrarea probelor în fața instanței de primă jurisdicție nu raportat la întreg procesul civil.

Ultimul argument se referă la caracterul devolutiv atât în fapt cât și în drept al apelului, care permite instanței de apel efectuarea unei noi judecăți în fond conform art. 476 alin. 1 C. proc. civ.

### **3. CURTEA DE APEL PITEȘTI**

Practica judiciară identificată la nivelul instanțelor judecătorești din circumscripția Curții de Apel Pitești a fost în sensul primei opinii.

În susținerea acestei opinii s-a reținut că, în conformitate cu dispozițiile art. 470 alin. 1 lit. d) Cod procedură civilă, potrivit cărora cererea de apel va cuprinde și probele invocate în susținerea apelului și cu dispozițiile art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă care permit încuviințarea și administrarea probelor a căror necesitate rezultă din dezbaterile apelului, precum și cu caracterul devolutiv al acestei căi de atac, nu se poate invoca cu succes în apel decăderea care a operat cu privire la probele solicitate cu nerespectarea art. 254 alin. 1 Cod procedură civilă și nici nu se poate aprecia că în privința probelor solicitate pentru prima dată în apel a intervenit sancțiunea decăderii pentru nerespectarea dispozițiilor art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă.

*În susținere au fost atașate;*

- încheierea civilă din 25.06.2019 pronunțată în dosarul nr.5858/205/2018 al Tribunalului Argeș – Secția civilă;

- încheierea civilă din 09.10.2019 pronunțată în dosarul nr.19527/280/2015 al Tribunalului Argeș – Secția civilă;

- încheierea civilă din 15.10.2019 pronunțată în dosarul nr.1657/828/2018 al Tribunalului Argeș – Secția civilă.

### **4. CURTEA DE APEL PLOIEȘTI**

La nivelul **Secției a II-a civilă a Curții de Apel Ploiești** s-a apreciat că dispozițiile art. 254, 255 și art. 258 din Codul de procedură civilă sunt norme generale de procedură în materia propunerii și administrării probatoriului, care sunt aplicabile tale quale în cadrul procedurii din fața primei instanțe, în căile de

atac (ex. apel, recurs) aplicabilitatea lor făcându-se cu luarea în considerare a dispozițiilor speciale reglementate în cadrul acestora (art. 282 și art. 494 C.p.c.).

Această concluzie se fundamentează pe împrejurarea că, pe de-o parte, aceste dispoziții sunt cuprinse în cadrul Cărții a II- a Codului de procedură civilă "Procedura contencioasă", Titlul I „Procedura în fata primei instanțe”, Capitolul II „Judecata”, Subsecțiunea a 3-a „Probele”, par. 1. „dispoziții generale” iar pe de alta că dispozițiile art. 482 și art. 494 prevăd expres faptul că dispozițiile de procedură privind judecata în primă instanță (deci și cele analizate) se aplică în aceste căi de atac „în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în prezentul capitol/secțiune”.

Ca urmare, este pe deplin justificată susținerea că dispozițiile art. 478 alin. 2 din Codul de procedură civilă sunt norme speciale, care se aplică cu întâietate celor generale, potrivit principiului de drept „specialia generalibus derogant”, motiv pentru care sancțiunea decăderii reglementată de art. 254 alin. 2, pentru nepropunerea probelor în condițiile art. 254 alin. 1, se aplică în apel doar dacă în cadrul procedurii aferente acestei căi de atac nu sunt reglementate dispoziții contrare.

Or, dispozițiile art. 470 alin. 4 din C.p.c. fac referire expresă la probe „nearătate la prima instanță”, fără să facă vreo distincție în funcție de motivul nesolicitării administrării lor, astfel că, față de principiul ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus, nu poate fi primită ipoteza restrictivă propusă în opinia a doua - în sensul că sunt admisibile doar probele care nu au putut fi propuse în fața instanței de fond. Totodată, dacă legiuitorul ar fi dorit să facă o astfel de limitare, ar fi menționat-o expres în cadrul dispozițiilor art. 470 al. 1 lit. d (referitor la cerința ca în cererea de apel să se indice probele pe care acesta se fundamentează) sau în celelalte alineate ale articolului, lucru pe care însă nu l-a făcut.

Pe de altă parte, dispozițiile art. 478 alin. 2, anterior precizate, prevăd că „părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare. Instanța de apel poate încuviința și administrarea probelor a căror necesitate rezultă din dezbateri”.



S-a apreciat că interpretarea logică a acestor dispoziții conduce fără echivoc la posibilitatea administrării în apel și a altor probe decât cele invocate în prima instanță, cu condiția propunerii lor în condițiile procedurale expres indicate (prin apel sau întâmpinare).

De asemenea, posibilitatea, expres reglementată, de administrare în apel a unor noi probe a căror necesitate rezultă din dezbateri - împrejurare ce presupune că instanța de apel va analiza sentința atacată prin prisma probatoriului administrat la fond și în această cale de atac -, înlătură cu evidență motivarea din cadrul opiniei a două, în sensul că analiza legalității și temeiniciei sentinței de fond trebuie tăcută prin prisma aceluiași probatoriu de care a dispus prima instanță.

În final, s-a considerat că prima opinie este conformă caracterului devolutiv ex lege al apelului și obligației instanței de apel de a administra probatoriile necesare stabilirii situației de fapt reale și aflării adevărului în cauză în raport de normele legale aplicabile raportului juridic litigios dedus judecătii, respectiv de a realiza, în limitele sesizării sale, o nouă judecată de fond.

#### **5. CURTEA DE APEL SUCEAVA**

Opinia judecătorilor secțiilor civile ale **Curții de Apel Suceava, cât și la nivelul celor două tribunale din circumscripție**, este în sensul primei opinii redactate.

În argumentarea acestei opinii se are în vedere că în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art.255 și art.258 C.pr.civ., dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe, această soluție fiind impusă cu precădere de dispozițiile art.476, art.478 alin.2 și art.479 alin.2 C.pr.civ., fără a se putea opune prevederile art.254 alin.2 C.pr.civ.

*În susținere a fost atașată;*

- încheierea civilă din 09.10.2019 pronunțată în dosarul nr.3776/222/2018 de Tribunalul Botoșani – Secția Civilă.

#### **6. CURTEA DE APEL IAȘI**

Opinia judecătorilor **din Secția civilă și din Secția de Litigii de Muncă și Asigurări Sociale - Curtea de Apel Iași, cât și a judecătorilor din secțiile civile ale Tribunalului Iași și Vaslui**, este în sensul primei opinii exprimate,

fiind invocate dispozițiile art. 470 alin. 4 C.pr.civ. și cele ale art. 478 alin. 2 C.pr.civ., care permit propunerea de probe noi în apel, precum și caracterul devolutiv al căii de atac a apelului, ce presupune o rejudecare și o reapreciere a tuturor aspectelor relevante pentru soluționarea cauzei.

*În susținere au fost atașate;*

- încheierea civilă din 22.10.2019 pronunțată în dosarul nr..... de Curții de Apel Iași – Secția Civilă;

- decizia civilă nr. 328 din 28.05.2019 pronunțată în dosarul nr. 10202/99/2017 de Curții de Apel Iași – Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale;

#### **7. CURTEA DE APEL CONSTANȚA**

Opinia judecătorilor **din cadrul instanțelor din circumscripția teritorială a Curții de Apel Constanța** este în sensul primei opinii, concluzie care rezultă din perspectiva caracterului devolutiv al căii de atac care presupune o rejudecare și reapreciere a tuturor aspectelor relevante pentru soluționarea cauzei și reaprecierea tuturor aspectelor relevante pentru soluționarea cauzei în stadiul procesual al apelului.

*În susținere au fost atașate;*

- încheierea civilă din 21.02.2018 pronunțată în dosarul nr. 3459/212/2017 de Tribunalul Constanța – Secția a II-a civilă;

- încheierea civilă din 10.10.2018 pronunțată în dosarul nr. 11267/212/2017 de Tribunalul Constanța – Secția a II-a civilă;

- încheierea civilă din 28.03.2019 pronunțată în dosarul nr. 20571/212/2017 de Tribunalul Constanța – Secția a II-a civilă;

- încheierea civilă din 15.10.2019 pronunțată în dosarul nr. 7021/212/2017 de Tribunalul Constanța – Secția a II-a civilă;

#### **8. CURTEA DE APEL TIMIȘOARA**

Opinia judecătorilor **secțiilor Curții de Apel Timișoara și a celor din cadrul instanțelor din raza Curții de Apel Timișoara** este în sensul primei opinii exprimate.

#### **9. CURTEA DE APEL CRAIOVA**

Opinia majoritară a magistraților din raza teritorială a Curții de Apel Craiova este în sensul primei opinii.

*În susținere au fost atașate;*

- încheierea civilă din 14.01.2019 pronunțată în dosarul nr.14496/215/2017 de Tribunalul Dolj – Secția a II-a civilă;
- încheierea civilă din 08.04.2019 pronunțată în dosarul nr.34155/215/2017 de Tribunalul Dolj – Secția a II-a civilă;
- încheierea civilă din 11.06.2019 pronunțată în dosarul nr.30413/215/2016 de Tribunalul Dolj – Secția a II-a civilă;
- încheierea civilă din 12.06.2019 pronunțată în dosarul nr.24537/215/2017 de Tribunalul Dolj – Secția a II-a civilă;
- încheierea civilă din 09.09.2019 pronunțată în dosarul nr.1448/215/2016 de Tribunalul Dolj – Secția a II-a civilă;
- încheierea civilă din 15.05.2019 pronunțată în dosarul nr.5243/318/2018 de Tribunalul Gorj – Secția contencios administrativ și fiscal;
- încheierea civilă din 02.10.2019 pronunțată în dosarul nr.13681/318/2018 de Tribunalul Gorj – Secția contencios administrativ și fiscal;
- încheierea civilă din 18.09.2019 pronunțată în dosarul nr.11398/318/2018 de Tribunalul Gorj – Secția contencios administrativ și fiscal;
- încheierea civilă din 31.05.2018 pronunțată în dosarul nr.3779/207/2017 de Tribunalul Olt – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

#### **10. CURTEA DE APEL ALBA IULIA**

La nivelul **Secției I Civile din cadrul Curții de Apele Alba Iulia** judecătorii secției s-au raliat primei opinii exprimate, în sensul că în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe, cu următoarea argumentare:

Art. 470 alin. 4 Cod procedura civilă face referire la dovezi propuse - martori și înscrisuri, nearătate la prima instanță, ca atare este evident că prin cererea de apel pot fi propuse probe cu totul noi față de cele invocate și administrate înaintea primei instanțe iar art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă prevede că înaintea instanței de apel se pot folosi dovezile invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare, din caracterul alternativ al acestui ultim enunț reieșind că este vorba de dovezi cerute la fond, indiferent dacă au fost sau

nu în concret administrate de prima instanță, cât și de dovezi pe care părțile le aduc în discuție pentru prima dată în apel.

Pornind de la efectul devolutiv al apelului în sensul că aceasta cale de atac provoacă o nouă judecată asupra fondului s-a apreciat că decăderea din dreptul de a administra anumite dovezi intervenită în condițiile art. 208 alin. 2 și art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă în cursul judecării de primă instanță, nu înlătură dreptul părții de a propune prin cererea de apel sau prin întâmpinare probele nesolicitate la fond sau pe care instanța de fond le-a respins pe considerente de decădere, argumentul fiind acela că potrivit art. 482 Cod procedură civilă dispozițiile privind judecata în prima instanță se aplică în instanța de apel, doar în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în capitolul care reglementează apelul, or soluția conținută de art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă reprezintă o dispoziție cu caracter special și contrară regulii propunerii probelor la prima instanță, astfel că decăderea operată la prima instanță nu se răsfrânge și asupra instanței de apel care poate administra nu doar probele rămase neinvocate la fond dar și probele propuse în mod regulat prin cererea de apel sau prin întâmpinarea din apel și care au fost respinse de prima instanță pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă.

Judecătorii din cadrul **Secției I civile a Tribunalului Alba** au opinat pentru prima variantă exprimată, sens în care au fost comunicate următoarele încheieri:

- încheierea din 11 ianuarie 2018 pronunțată în dosar 2241/176/2016 al Tribunalului Alba – Secția I civilă;

- încheierea din 07 iunie 2018 pronunțată în dosar nr. 2139/298/2016 2016 al Tribunalului Alba – Secția I civilă;

- încheierea din 12 februarie 2019 pronunțată în dosar nr. 1147/203/2015\*\* 2016 al Tribunalului Alba – Secția I civilă;

- încheierea din 23 ianuarie 2019 și din 27 martie 2019 pronunțate în dosar nr.1101/191/2014 2016 al Tribunalului Alba – Secția I civilă;

#### **11. CURTEA DE APEL BRAȘOV**

Opinia majoritară a judecătorilor Secției civile a Curții de Apel Brașov a fost în sensul că, prin cererea de apel pot fi propuse probe noi, care nu au fost propuse în fața primei instanțe.

În justificarea acestei abordări, Curtea de Apel Braşov – Secţia civilă apreciază că dispoziţiile art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă nu fac distincţia la care se referă opinia contrară. Prin urmare, din moment ce calea de atac a apelului este devolutivă, având în vedere şi dispoziţiile legale anterior menţionate, nu se poate restrânge dreptul apelantului de a propune prin cererea de apel probe noi, care nu au fost invocate în faţa primei instanţe şi a căror utilitate ar putea rezulta din chiar considerentele hotărârii apelate. Aceste probe noi care pot fi diferite faţă de cele invocate la prima instanţă trebuie însă să respecte limitele judecăţii derulate în faţa primei instanţe, în sensul că prin intermediul acestora nu pot fi formulate pretenţii noi şi nu se poate determina schimbarea calităţii părţilor, a cauzei sau a obiectului cererii.

Din moment ce pot fi administrate înscrisuri noi în calea extraordinară de atac a recursului, cu atât mai mult pot fi propuse probe noi în calea de atac devolutivă a apelului.

*În susţinere au fost ataşate;*

- încheierea civilă din 20.06.2019 pronunţată în dosarul nr. 3401/62/2018\* de Tribunalul Braşov – Secţia civilă;
- încheierea civilă din 05.09.2019 pronunţată în dosarul nr. 16996/197/2019 de Tribunalul pentru Minori şi Familie Braşov;
- încheierea civilă din 03.06.2019 pronunţată în dosarul nr. 6870/197/2017 de Tribunalul pentru Minori şi Familie Braşov;
- încheierea civilă din 25.02.2019 pronunţată în dosarul nr. 362/197/2019 de Tribunalul pentru Minori şi Familie Braşov

## **12. CURTEA DE APEL BUCUREŞTI**

Opinia unanimă a judecătorilor **Secţiei a III-a civilă şi pentru cauze cu minori şi de familie a Curţii de Apel Bucureşti** a fost în sensul că în noţiunea de probe noi ce pot fi încuviinţate în apel se includ nu numai probele propuse în faţa primei instanţe şi care au fost respinse pentru nerespectarea condiţiilor ce decurg din art. 255 şi art. 258 Cod procedură civilă, dar şi acelea care nu au fost propuse în faţa primei instanţe pentru aceleaşi argumente de text care subliniază caracterul devolutiv al căii de atac a apelului, care generează pentru instanţa de apel sarcina lămuririi situaţiei de fapt şi de drept a litigiului (art. 476, art. 478 alin. 2 şi art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă).

În același sens este și opinia judecătorilor **Secției a IV-a civilă** a Curții de Apel București, ilustrată prin decizia civilă nr. 1098A/29.11.2017 trimisă cu titlul de practică judiciară.

Punctul de vedere exprimat la nivelul **Secției a V-a civile a Curții de Apel București** cu privire la problema de drept semnalată este în sensul că, în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ probele propuse și încuviințate în instanța de apel.

În acest sens se au în vedere dispozițiile neechivoce ale art. 470 alin. (1) lit. d coroborate cu cele ale art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă.

Conform prevederilor art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă se reține că în calea de atac a apelului mijloacele de probă ce pot fi folosite sunt cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare, instanța de apel putând încuviința și administra și alte probe a căror necesitate rezultă din dezbateri.

Din dispozițiile legale, rezultă fără echivoc faptul că instanța de apel are posibilitatea de a reface în totalitate sau numai în parte probele administrate în primă instanță, de a administra alte probe, folosindu-se și de cele administrate în primă instanță, sau de a pronunța decizia numai în baza probelor administrate de prima instanță, fără a le mai reface sau a le mai completa.

Rezultă deci că instanța de apel poate administrat orice probe noi, indiferent dacă au fost sau nu solicitate în prima instanță, singura condiție impusă de către legiuitor pentru etapa procesuală a apelului fiind ca acestea să se fi propus prin cererea de apel sau prin întâmpinare.

În acord cu practica judiciară se poate aprecia că nu ar mai putea fi propuse în apel acele probe pentru care, în primă instanță, a intervenit sancțiunea decăderii, dacă se interpretează că sancțiunea afectează dreptul părții pentru întreg procesul și nu doar pentru o anumită etapă procesuală. Cu toate acestea, în condițiile tezei finale a art. 478 alin. (2) Cod procedură civilă raportat la prevederile art. 22 Cod procedură civilă de reglementare a rolului judecătorului în aflarea adevărului, se apreciază că efectele sancțiunii decăderii nu sunt absolute, de vreme ce instanța de apel poate administra orice probe a căror necesitate rezultă din dezbateri.

Per a contrario, chiar dacă partea a fost decăzută în primă instanță din dreptul de a mai propune probe, dacă necesitatea rezultă din dezbateri, în acord cu principiul aflării adevărului, și aceste probe pot fi administrate dacă respectă exigențele art. 255, 258 Cod procedură civilă.

Concluzionând, s-a apreciat la nivelul secției că în fața instanței de apel pot fi încuviințate și probele ce nu au fost propuse în fața instanței de fond, întrucât textul legii vorbește de probe noi, fără a face vreo distincție după cum au fost solicitate în fața instanței de fond și respinse în condițiile art. 255, 258 Cod procedură civilă sau nu au fost solicitate deloc.

Punctul de vedere al **Secției a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a Curții de Apel București** a fost în sensul că în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ și probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe.

Opinia majoritară a judecătorilor din cadrul **Tribunalului București** a fost în sensul că în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe. Această soluție este impusă cu precădere de dispozițiile art. 476, art. 478 alin. 2 și art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă, fără a se putea opune prevederile art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă.

Din cuprinsul art. 476 alin. 2, art. 478 alin. 2 și art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă rezultă cu claritate că în apel pot fi propuse probe noi.

În absența oricărei distincții a textului legal se înțelege că se circumscriu acestei categorii și probele care nu au fost propuse în fața primei instanțe. A considera că numai anumite dovezi pot fi considerate probe noi (cu excluderea celor care nu au fost propuse în termen în fața primei instanțe) reprezintă o nuanțare, ce înfrânge regula de interpretare „unde legea nu distinge nici interpretul nu trebuie să distingă” și care conduce la o restrângere nejustificată a sferei acestora, de natură să afecteze caracterul devolutiv al apelului.

Mai exact, dacă s-ar considera că, urmare a decăderii, probele care nu au fost propuse în fața primei instanțe nu ar putea fi formulate în apel, ar însemna că, în afara situației excepționale în care s-ar admite repunerea în termen a părții, în apel ar putea fi administrate cu titlu de probe noi numai acele dovezi care au fost propuse în fața primei instanțe și au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă.

Având un caracter devolutiv, apelul presupune o nouă judecată în fond, ceea ce reclamă o abordare cuprinzătoare și a probatoriului ce poate fi administrat. În acest sens trebuie înțeleasă facultatea instanței de a reface, completa și administra probe noi în apel.

Este adevărat că, potrivit art.254 alin. 1 și alin. 2 Cod procedură civilă, probele care nu au fost propuse prin cererea de chemare în judecată sau prin întâmpinare nu mai pot fi invocate în cursul procesului, sub sancțiunea decăderii. Însă o atare sancțiune se aplică, potrivit art. 254 alin. 1 Cod procedură civilă, numai în măsura în care prin „lege nu se dispune altfel”. Dispozițiile din materia apelului îngăduie însă în mod expres părților să propună probe noi, astfel că se conturează existența unei excepții de la regula instituită de art. 254 Cod procedură civilă.

În opinia judecătorilor din cadrul **Tribunalului Călărași**, în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, dar și acelea care au fost propuse în fața primei instanțe.

Punctul de vedere al judecătorilor din cadrul **Secției civile a Tribunalului Giurgiu** a fost în sensul că în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 225 și art. 258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe. Această soluție este impusă cu precădere de dispozițiile art. 476, art. 478 alin.2 și art. 479 alin.2 Cod procedură civilă, fără a se putea opune prevederile art. 254 alin.2 Cod procedură civilă.

În urma consultării judecătorilor din cadrul **Tribunalului Ialomița** ce soluționează cauze în materie civilă opinia exprimată a fost în sensul că în



noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe, având în vedere dispozițiile art. 476, art. 478 alin. 2 și art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă.

*S-au anexat, în acest sens, următoarele hotărâri judecătorești pronunțate în materie:*

- decizia civilă nr. 1098A/29.11.2017 pronunțată în dosar numărul 10049/3/2016 al Curții de Apel București;

- Încheierea din data de 14.06.2018, pronunțată în dosarul nr. 8589/236/2013 al Tribunalului Giurgiu – Secția civilă;

- Încheierea din data de 14.06.2018, pronunțată în dosarul nr. 16265/236/2017 al Tribunalului Giurgiu – Secția civilă;

- Încheierea din data de 08.02.2019, pronunțată în dosarul nr. 11004/236/2015 al Tribunalului Giurgiu – Secția civilă;

- Încheierea din data de 05.06.2019, pronunțată în dosarul nr. 18303/236/2016 al Tribunalului Giurgiu – Secția civilă;

- Încheierea din data de 10.04.2019, pronunțată în dosarul nr. 2369/192/2015 al Tribunalului Giurgiu – Secția civilă;

- Încheierea din data de 06.05.2019, pronunțată în dosarul nr. 12335/236/2010\*\* al Tribunalului Giurgiu – Secția civilă;

### **13. CURTEA DE APEL GALAȚI**

Punctul de vedere exprimat de judecătorii din cadrul **Secției I civilă a Curții de Apel Galați** este în sensul că în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cproc.civ., dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe.

În argumentarea soluției, s-a avut în vedere, în principal efectul devolutiv al apelului precum și dispozițiile exprese care permit încuviințarea și administrarea de către instanța de apel a probelor noi a căror necesitate rezultă din dezbateri, respectiv dispozițiile art. 470 alin. 1 lit. d, art. 476, 478 alin. 2 teza a II-a și art. 479 alin. 2 Cproc.civ.

Magistrații din cadrul **Secțiilor I civilă și a II-a civilă din cadrul Tribunalului Galați** îmbrățișează prima opinie, respectiv aceea că, în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel, se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe. S-a argumentat că această soluție este impusă cu precădere de dispozițiile art. 476, art. 478 alin. (2) și art. 479 alin. (2) Cod procedură civilă, fără a se putea opune prevederile art. 254 alin. (2) Cod procedură civilă.

În sprijinul acestei opinii s-a considerat că pot fi invocate două argumente de text, respectiv prevederile art. 470 alin. 4 Cod procedură civilă, potrivit cărora când dovezile propuse sunt martori și înscrisuri nearătate la prima instanță, se vor aplica corespunzător dispozițiile art. 194 lit. e, și dispozițiile art. 478 alin. 2, conform cărora părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului sau în întâmpinare. Enumerarea are un caracter alternativ, iar concluzia care se impune este aceea că este posibilă propunerea prin apel sau întâmpinarea la apel a unor probe neinvocate în fața primei instanțe, fără vreo limitare.

De asemenea, legea procesual civilă nu exclude de plano ca partea să se folosească în apel numai de probele pe care le-a propus la prima instanță, dimpotrivă chiar textele art. 470 alin. 4 și respectiv art. 478 alin. 2 din Codul de procedură civilă permit propunerea de probe în apel.

În ceea ce privește sancțiunea decăderii impuse de dispozițiile art. 254 alin. 2, art. 185 alin. 1 și art. 208 alin. 2 Cod procedură civilă care fac vorbire despre faptul că probele care nu au fost solicitate în condițiile alin. 1, nu vor mai putea fi solicitate în cursul procesului (operând decăderea), se poate contraargumenta cu succes în sensul că sunt norme de generală aplicare pentru procesul civil, aplicabile cu excepția situațiilor în care ar exista norme speciale. Or, dispozițiile art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă reprezintă exact o astfel de normă cu caracter special care permite administrarea de probe noi în apel, cu înlăturarea sancțiunii decăderii care a survenit în fața primei instanțe. Concluzia se impune și din perspectiva caracterului devolutiv al căii de atac care presupune o rejudecare și

reapreciere a tuturor aspectelor relevante pentru soluționarea cauzei de către instanța de apel, considerată a fi a doua instanță de fond. Majoritatea doctrinei acceptă această interpretare.

Punctul de vedere exprimat de judecătorii din cadrul **Tribunalului Brăila** a fost în sensul că, în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art.255 și art.258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe;

- nu se pot comunica hotărâri din care să rezulte această opinie întrucât încuviințarea probelor a avut ca temei legal art. 476, art.478 afin.2 și art.479 alin,2 Cod procedură civilă iar părțile nu au invocat motivele detaliate în a doua opinie din adresă, astfel că nu s-a impus respingerea unor astfel de argumente.

Judecătorii **Secției I Civilă a Tribunalului Vrancea** pun în practică prima opinie, potrivit căreia în noțiunea de probe noi în apel se includ și probele care nu au fost propuse în fața primei instanțe, pentru argumentele expuse în adresa mai sus menționată.

#### **14. CURTEA DE APEL BACĂU**

Punctul de vedere exprimat de judecătorii **Secției I civilă a Curții de Apel Bacău** a fost în sensul primei opinii, în sensul că administrarea probelor în cadrul procesului civil este strâns legată de realizarea principiului fundamental al „aflării adevărului” și de caracterul devolutiv al căii de atac ce presupune o rejudecare și reapreciere a tuturor aspectelor relevante pentru soluționarea cauzei.

Cu raportare la dispozițiile art. 476, art. 478 alin. 2 și art. 479 alin. 2 C.p.c. rezultă multitudinea de mijloace puse de legiuitor la dispoziția instanțelor de apel, în sensul că aceasta poate soluționa litigiul în baza probelor administrate de prima instanță, ori poate să refacă o parte din aceste mijloace de probă sau să completeze probatoriul cauzei prin administrarea de probe noi.

Opiniile exprimate de judecătorii **Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Bacău** au fost în sensul că se au în vedere atât probele care au fost propuse în fața primei instanțe, respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și 258 Cpc, cât și probele care nu au fost propuse în fața primei instanțe.

Dispozițiile art. 470 alin. 4 C.p.c., care prevăd expres posibilitatea propunerii probelor nearătate la prima instanță, au fost socotite ca fiind lipsite de orice echivoc, neputând fi primită trimiterea la dispozițiile art. 254 alin. 2 Cpc câtă vreme art. 482 C.p.c. limitează completarea dispozițiilor referitoare la judecata în apel cu cele privind judecata în primă instanță la cele care nu sunt potrivnice prevederilor din Titlul II Cap.II.

Opinia judecătorilor **Tribunalului Bacău** este în felul următor: *Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal* - în apel pot fi administrate și probe care nu au fost propuse în fața primei instanțe, pentru argumentele arătate în cuprinsul adresei, caracterul devolutiv al apelului implicând posibilitatea rejudecării și reaprecierii tuturor aspectelor/probelor relevante pentru soluționarea cauzei, cerute cu respectarea art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă;

*Secția I civilă* - dispozițiile Codului de procedură civilă sunt în sensul primei opinii, respectiv că în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art.255 și art.258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe, însă punctul de vedere al magistraților secției este în sensul că în apel nu pot fi propuse în principiu orice probe noi, ci doar cele care nu au putut fi propuse în fața primei instanțe și cele care au fost respinse de către prima instanță asupra cărora aceasta a omis să se pronunțe.

Judecătorii din cadrul **Secției I civile și ai Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Neamț** au opinat pentru prima varianta exprimată, sens în care atașăm următoarele încheieri:

- încheierea de ședință din 12.12.2018, pronunțată în dosarul nr.7335/279/2015 a Tribunalului Neamț - Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

- încheierea de ședință din 14.01.2019, pronunțată în dosarul nr.12405/279/2016 a Tribunalului Neamț - Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

- încheierea de ședință din 10.06.2019, pronunțată în dosarul nr.1704/103/2018 a Tribunalului Neamț - Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

- încheierea de ședință din 16.09.2019, pronunțată în dosarul nr.6447/279/2016 a Tribunalului Neamț - Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

- încheierea de ședință din 19.09.2019, pronunțată în dosarul nr.1986/321/2018 a Tribunalului Neamț - Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

### **15. CURTEA DE APEL CLUJ**

Opinia judecătorilor **Secției I civile, Secției a IV-a civile de litigii de muncă și asigurări sociale, precum și a unei părți din judecătorii Secției a II-a civile** din cadrul **Curții de Apel Cluj** este în sensul celei exprimate la punctul I, fiind invocat principiul efectului devolutiv al apelului și cel al rolului judecătorului în aflarea adevărului.

Această soluție este impusă cu precădere de dispozițiile art. 476, art. 478 alin. 2 și art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă, fără a se putea opune prevederile art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă. În sprijinul acestei opinii s-a considerat că pot fi invocate două argumente de text, respectiv prevederile art. 470 alin. 4 Cod procedură civilă, potrivit cărora când dovezile propuse sunt martori și înscrisuri nearătate la prima instanță, se vor aplica corespunzător dispozițiile art. 194 lit. e, și dispozițiile art. 478 alin. 2, conform cărora părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului sau în întâmpinare. Enumerarea are un caracter alternativ, iar concluzia care se impune este aceea că este posibilă propunerea prin apel sau întâmpinarea la apel a unor probe neinvocate în fața primei instanțe, fără vreo limitare.

În ceea ce privește sancțiunea decăderii impuse de dispozițiile art. 254 alin. 2, art. 185 alin. 1 și art. 208 alin. 2 Cod procedură civilă care fac vorbire despre faptul că probele care nu au fost solicitate în condițiile alin. 1, nu vor mai putea fi solicitate în cursul procesului, operând decăderea, se poate contraargumenta cu succes în sensul că sunt norme de generală aplicare pentru procesul civil, aplicabile cu excepția situațiilor în care ar exista norme speciale. Or, dispozițiile art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă reprezintă exact o astfel de normă cu caracter special care permite administrarea de probe noi în apel, cu înlăturarea sancțiunii decăderii care a survenit în fața primei instanțe.

*Au fost identificate, cu titlu exemplificativ, următoarele decizii și încheieri:*

- încheierea civilă din 23.10.2019 pronunțată în dosarul 5283/117/2017\* de secția I civilă a Curții de Apel Cluj;
- încheierea civilă din 7.11.2019 pronunțată în dosarul nr. 3938/117/2018 de secția I civilă a Curții de Apel Cluj;
- decizia civilă nr. 634/28.06.2016 pronunțată în dosar numărul 1019/1285/2014\*\* al Curții de Apel Cluj, secția a II-a civilă;
- decizia civilă nr. 527/24.10.2019 pronunțată în dosar numărul 17811/211/2016 al Curții de Apel Cluj secția a II-a civilă;

Opinia majoritară împărtășită de magistrații **Tribunalului Bistrița-Năsăud** a fost în sensul că, în noțiunea de probe noi ce pot fi încuviințate în apel se includ nu numai probele propuse în fața primei instanțe și care au fost respinse pentru nerespectarea condițiilor ce decurg din art. 255 și art. 258 Cod procedură civilă, dar și acelea care nu au fost propuse în fața primei instanțe.

În sens contrar, un număr de trei judecători din carul **Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** împărtășesc cea de-a doua opinie exprimată.

*Au fost comunicate, cu titlu exemplificativ, următoarele încheieri:*

- încheierea civilă din 13.12.2017 pronunțată în dosarul nr.2295/186/2016 de Tribunalul Bistrița Năsăud – Secția civilă;
- decizia civilă nr. 381 din 20.12.2017 pronunțată în dosarul nr.2295/186/2016 de Tribunalul Bistrița Năsăud – Secția civilă;
- încheierea civilă din 25.10.2018 pronunțată în dosarul nr.9532/190/2017 de Tribunalul Bistrița Năsăud – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;
- încheierea civilă din 07.03.2019 pronunțată în dosarul nr.2993/190/2017 de Tribunalul Bistrița Năsăud – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

**II. Cea de-a doua opinie** este însușită la nivelul următoarelor instanțe:

**Curtea de Apel Iași**, reține în Decizia civilă nr. 328/28.05.2019 pronunțată în dosarul nr. 10202/99/2017 al Curții de Apel Iași că probele noi în apel nu sunt admisibile fără vreo restricție, ci doar condiționat de incidența ipotezei reglementate de art. 254 alin. 2 punctul 4 C.p.c. (dacă administrarea

probei nu pricinuieste amânarea judecării). Per a contrario, în toate celelalte ipoteze ar fi inadmisibile. Atașăm decizia enunțată.

O parte dintre judecătorii **Secției a II-a civilă a Curții de Apel Cluj** susțin opinia inadmisibilității probelor noi în apel cu argumentul conform căruia nesolicitarea probelor în termenele prevăzute de lege atrage decăderea, conform dispozițiilor art. 185 alin. 1 și art. 208 alin. 2 C.pr.civ., decădere care își produce efectele pe toată durata procesului, nu doar în fața primei instanțe.

**Tribunalul Specializat Cluj**, reține în argumentare că nesolicitarea probelor în termenele prevăzute de lege atrage decăderea, conform dispozițiilor art. 185 alin. 1 și art. 208 alin. 2 C.pr.civ., decădere care își produce efectele pe toată durata procesului, nu doar în fața primei instanțe. Atașăm următoarele hotărâri judecătorești:

- Decizia civilă nr.1061 din 10.06.2019 pronunțată în dosarul nr.15955/211/2016 al Tribunalul Specializat Cluj;
- Decizia civilă nr.1225 din 22.05.2018 pronunțată în dosarul nr.1460/242/2017 al Tribunalul Specializat Cluj;
- Încheierea civilă din 03.06.2019 pronunțată în dosarul nr.17503/211/2017 al Tribunalul Specializat Cluj;

**Secțiile civile ale Tribunalului Brașov**, cu aceeași argumentare conform căreia nesolicitarea probelor în termenele prevăzute de lege atrage decăderea, conform dispozițiilor art.185 alin. 1 și art. 208 alin.2 C.pr.civ., decădere care își produce efectele pe toată durata procesului, nu doar în fața primei instanțe.

În urma consultării judecătorilor din cadrul **Secției a IV-a civile a Curții de Apel București**, persoanele care au exprimat un punct de vedere au opinat în sensul că, potrivit dispozițiilor art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă, părțile se pot folosi în fața instanței de apel, pe lângă probele invocate la prima instanță și respinse, și de probe noi „arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare”.

În consecință, în primul rând, se observă că dispoziția legală este aplicabilă doar în cazul unui apel motivat, deoarece în cazul unui apel nemotivat apelantul nu se poate folosi decât de dovezile invocate și administrate în fața primei instanțe.

În al doilea rând, întrucât motivarea apelului cuprinde critici referitoare la soluția adoptată de prima instanță sau critici referitoare la considerentele sentinței de fond, rezultă că textul se referă la probe noi, în sensul că acestea nu erau

cunoscute părților la momentul propunerii și administrării probelor în fața primei instanțe.

În al treilea rând, potrivit dispozițiilor art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă instanța de apel poate dispune completarea probelor administrate la prima instanță, în cazul în care consideră că este necesar pentru soluționarea cauzei, ceea ce presupune că probatoriul administrat în fața primei instanțe este insuficient.

Singura excepție, în opinia acestei secții, este situația în care partea a fost decăzută de prima instanță din dreptul de a administra proba respectivă, situație în care instanța de apel nu mai poate încuviința completarea probelor administrate în fața primei instanțe cu proba pentru care s-a dispus decăderea. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă, decăderea părții din probă operează pentru tot cursul procesului, iar nu doar pentru etapa procesuală în care a fost dispusă, cu excepția cazurilor de la alin. 2 pct. 1-4 Cod procedură civilă.

În urma consultării judecătorilor din cadrul **Secției a VI-a civile din cadrul Curții de Apel București** s-au conturat două opinii:

O opinie majoritară, în sensul că în apel pot fi încuviințate probe noi, în condițiile prevăzute de art. 478 alin. 2 și art. 479 alin. 2 Cod procedură civilă, dacă prin administrarea probei nu se tinde a se acoperi o decădere ce a fost pronunțată de prima instanță.

În sprijinul acestui punct de vedere s-a argumentat în sensul că textul art. 254 alin.2 Cod procedură civilă prevede expres că efectele decăderii se produc pe tot parcursul procesului, și nu doar în etapa procesuală în care a fost dispusă sancțiunea decăderii. Nu poate fi lipsită de efecte decăderea care a operat deja, în lipsa unei prevederi legale care să permită aceasta.

În raport de prevederile art. 470 alin. 1 lit. d și art. 478 alin. 2 Cod procedură civilă, pot fi propuse probe noi, nearătate la prima instanță, pentru dovedirea motivelor de apel, astfel de probe impunându-se, de regulă, față de argumentele și raționamentul primei instanțe, astfel cum sunt expuse în considerentele hotărârii atacate, de care părțile iau cunoștință după comunicarea hotărârii.

În cadrul acestui punct de vedere s-a subliniat că trebuie făcută distincția între situația exercitării căii de atac împotriva hotărârilor prin care au fost respinse



probele sau s-a constatat decăderea din probele solicitate și situația în care aceste hotărâri nu sunt atacate, dar partea care avea interes să exercite calea de atac propune în apel probele ce nu au fost încuviințate în fața primei instanțe sau din administrarea cărora a fost decăzută.

O opinie minoritară, în sensul că în apel pot fi încuviințate orice probe noi, în condițiile prevăzute de art. 478 alin.2, în raport de caracterul devolutiv al apelului.

Au fost comunicate ca exemplu de practică judiciară:

- *Decizia civilă nr. 878R din data de 07.10.2019, pronunțată în dosarul nr. 20208/3/2018 al Curții de Apel București – Secția a VI-a civilă;*

- încheierea din data de 24.09.2019, pronunțată în dosarul nr. 10215/3/2018\* al Curții de Apel București – Secția a VI-a civilă;

Judecătorii din cadrul **Tribunalului București** – Secția a V-a civilă au exprimat următorul punct de vedere:

În ceea ce privește partea decăzută în primă instanță din dreptul de a administra o anumită probă, consideră că în apel nu pot fi propuse probele cu privire la care a operat decăderea părții la judecata în primă instanță. Această soluție se impune întrucât prevederile art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă se referă la sancțiunea decăderii utilizându-se sintagma “în cursul procesului”, iar nu cea de “în cursul judecății în primă instanță”, în materia apelului neexistând o dispoziție legală din care să reiasă în mod clar înlăturarea sancțiunii decăderii.

Au fost comunicate ca exemplu de practică judiciară:

- *Decizia civilă nr. 337/A/25.09.2015 pronunțată în dosar 16919/302/2014 al Tribunalului București, secția a V-a civilă;*

- *Decizia civilă nr. 1098/28.03.2018 pronunțată în dosar nr. 3468/303/2016 al Tribunalului București, secția a V-a civilă*

Judecătorii din cadrul **Tribunalului Ilfov** – Secția civilă au exprimat următorul punct de vedere:

În ceea ce privește partea decăzută în primă instanță din dreptul de a administra o anumită probă, consideră că în apel pot fi propuse numai acele probe care nu puteau fi propuse la judecata în primă instanță, precum și probele invocate în fața primei instanțe și respinse de aceasta, nu însă și probele cu privire la care a operat decăderea părții la judecata în primă instanță. Această soluție se

impune întrucât prevederile art. 254 alin. 2 Cod procedură civilă se referă la sancțiunea decăderii utilizându-se sintagma “în cursul procesului”, iar nu cea de “în cursul judecății în primă instanță”, în materia apelului neexistând o dispoziție legală din care să reiasă în mod clar înlăturarea sancțiunii decăderii.

*Au fost comunicate, cu titlu exemplificativ, următoarele încheieri:*

- Încheierea din data de 09.01.2018, pronunțată în dosarul nr. 12534/94/2013\* al Tribunalului Ilfov – Secția civilă;

- Încheierea din data de 23.01.2018, pronunțată în dosarul nr. 11821/299/2016 al Tribunalului Ilfov – Secția civilă;

**Tribunalul Teleorman – Secția civilă** a precizat că în noțiunea de probe noi nu pot fi incluse probele nesolicitate în fața primei instanțe, întrucât obiectul căii de atac declarate îl constituie hotărârea pronunțată de prima instanță, a cărei legalitate și temeinicie poate fi examinată prin raportare la materialul probator pe care aceasta l-a analizat, nu și prin prisma unor probe pe care prima instanță nu le-a putut administra întrucât nu au fost propuse în termenele legale. În cazul în care s-ar împărtăși opinia contrară, instanța de control judiciar ar face o judecată de primă instanță, cu ignorarea specificului judecății într-o cale de atac și nu o evocare a fondului.

**Tribunalul Bistrița-Năsăud** un număr de trei judecători din carul **Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** împărtășesc cea de-a doua opinie exprimată.

- încheierea civilă din 28.11.2018 pronunțată în dosarul nr.5643/190/2017 de Tribunalul Bistrița Năsăud – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

- încheierea civilă din 13.03.2019 pronunțată în dosarul nr.2306/265/2017 de Tribunalul Bistrița Năsăud – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

Opinia judecătorilor **Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Vrancea** este în sensul că, în apel nu pot fi propuse în principiu orice probe noi, ci doar cele care nu au putut fi propuse în fața primei instanțe și cele care au fost respinse de către prima instanță sau asupra cărora aceasta a omis să se pronunțe, având în vedere dispozițiile art. 254 alin. 2 Cod pr. Civ., art. 185 alin. 1 și art. 208 alin. 2 Cod pr. Civ.

Obiectul căii de atac declarate îl constituie hotărârea pronunțată de prima instanță, a cărei legalitate și temeinicie poate fi examinată prin raportare la materialul probator pe care aceasta l-a analizat, nu și prin prisma unor probe noi pe care instanța de fond nu le-a putut administra întrucât nu au fost propuse în termenele legale.

**La nivelul Tribunalului Sibiu - Secția I civila practica instanței nu este unitară.** În majoritate, completele de apel admit și probe care nu au fost propuse în fața instanței, doar un complet respinge probele care nu au fost propuse în fața primei instanțe.

**Judecătorii din cadrul Tribunalului Hunedoara - Secția I civilă** împărtășesc, în opinie majoritară, prima orientare exprimată, existând și o a doua opinie minoritară cu privire la a doua orientare.

În urma discuțiilor purtate și în raport cu materialul prezentat de către președintele Secției a II-a civilă, membrii colegiului de conducere au apreciat ca fiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 515 C.pr.civ., pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii.

În susținerea acestei sesizări, vă transmitem și hotărârile judecătorești evocate în hotărârea Colegiului de conducere al Curții de Apel Cluj nr. 128/23.12.2019.

În speranța unei rezolvări favorabile a demersului inițiat, vă rog să primiți, Stimată Doamnă Președinte, asigurarea unei distinse considerații.

**Judecător DENISA-LIVIA BĂLDEAN**  
**PREȘEDINTELE CURȚII DE APEL CLUJ**